

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
<i>Italų literatūros klasikai (XX a.)</i> Canonical Italian Writers (the 20th century)	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: <i>asist. dr. Ekaterina Smagina</i> Kitas (-i): <i>doc. dr. Dainius Būrė</i>	<i>VU Filologijos fakultetas, ARKSI, Italų kalbotyros ir literatūros katedra</i>

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
<i>Pirmoji</i>	<i>1/1</i>	<i>Pasirenkamasis</i>

Įgyvendinimo forma	Vykdyimo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
<i>Auditorinė</i>	<i>7 (rudens) semestras</i>	<i>Italų</i>

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: <i>B2.2 - C1 italų kalbos lygis (pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis)</i>	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
<i>5</i>	<i>150</i>	<i>48</i>	<i>102</i>

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
<p>Šiuo dalyku siekiama ugdyti šias kompetencijas ir gebėjimus:</p> <p>Bendrosios kompetencijos:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Gebėjimas dirbti ir mokytis savarankiškai, taikant įgytas žinias praktikoje: <i>gebėjimas kelti tikslus, laikytis terminų,, pasirinkti užduočiai atlikti reikalingus išteklius ir metodus;</i>2. Analitinis ir kritinis mąstymas: <i>gebėjimas analizuoti reiškinius, išvelgti sudėtinės dalis ir ryšius tarp jų; gebėjimas lyginti ir kritiškai vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.), spręsti apie jų privalumus ir trūkumus, dalyvaujant diskusijoje;</i> <p>Dalykinės kompetencijos:</p> <ol style="list-style-type: none">5. Italų kalbos ir kitos užsienio kalbos komunikaciniai gebėjimai: <i>gebėjimas suprasti, kurti ir redaguoti įvairių žanrų tekstus italų ir kita užsienio kalba, pasirinkus tinkamas kalbos priemones ir stilių;</i>6. Kalbos (literatūros) tyrėjo kompetencija: <i>gebėjimas aprašyti atlikto tyrimo rezultatus moksliniame tekste, viešai juos pristatyti ir apginti savo nuomone.</i>

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės rinkti ir sisteminti informaciją XX a. literatūros temomis iš įvairių šaltinių (elektroninių, spausdintinių ir kt.).	Tiriamąjį pobūdžio užduotys - projekto / pristatymo rengimas ir diskusija	Kaupiamasis vertinimas: 1. Dvi teksto analizės užduotys semestro metu 2. Du pristatymai semestro metu
Gebės analizuoti XX a. italų literatūros klasiko kūrybos specifiką, išryškinti kūrinio struktūrą, įžvelgti teksto ir konteksto sąsajas.	Įtraukiamoji paskaita Auditorinio senujų tekstų skaitymo derinimas su savarankišku darbu, diskusija, tiriamojo pobūdžio užduotys ir jų aptarimas.	
Gebės diskutuoti apie XX a. italų literatūros klasikų kūrybą, pasitelkdam žinias apie laikmečio poetiką ir istorinius procesus.	Įtraukiamoji paskaita Auditorinio senujų tekstų skaitymo derinimas su savarankišku darbu, diskusija, tiriamojo pobūdžio užduotys ir jų aptarimas.	
Gebės skaityti XX a. italų literatūrą originalo kalba.	Auditorinio senujų tekstų skaitymo derinimas su savarankišku darbu, tiriamojo pobūdžio užduotys - projekto / pristatymo rengimas ir diskusija	Dvi tiriamojo pobūdžio/ teksto analizės užduotys semestro metu, du pristatymai semestro metu.
Gebės aprašyti ir žodžiu pristatyti savarankiškai atliktos XX a. literatūros kūrinio analizės rezultatus.	Įtraukiamoji paskaita, seminarai, tiriamojo pobūdžio /teksto analizės užduotys	Vertinamos dvi tiriamojo pobūdžio / teksto analizės užduotys semestro metu.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratimai	Laboratoriniai	Praktiniai	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Alberto Moravia. Gyvenimas ir kūryba. Pirmasis literatūros kūrimo etapas: "realismo borghese". Debiutinis romanas " <i>Gli indifferenti</i> " kaip programinis kūrinys. Apsakos: realistinių, egzistencialistinių ir siurrealistinių elementų sintezė. Paauglystės egzistencinė krizė romanuose " <i>Agostino</i> " ir " <i>La disubbidienza</i> ". Antrasis etapas: pokario neorealizmas, liaudies atstovai kaip teigiama alternatyva buržuaziniam pasauliui. Romanas " <i>La ciociara</i> " kaip karo ir pasipriešinimo liudijimas. Trečiasis etapas: pesimistinis	4		12				16	30	Kūrinių skaitymas ir interpretavimas. Teksto analizės užduotys.

grįžimas į buržuazinę visatą krizės būsenoje. Pagrindinės temos: susvetimėjimas, nekomunikabilumas, gyvenimo beprasmybė, pasyvumas egzistencijos akivaizdoje. Trečiojo laikotarpio romanai: <i>“La noia”</i> , <i>“Il disprezzo”</i> .								
2. Cesare Pavese. Gyvenimas ir kūryba. Literatūrinis debiutas: poezijos rinkinys <i>“Lavorare stanca”</i> . "Poesia racconto" ir "poesia immagine" samprata. Vertėjo veikla ir amerikiečių literatūros įtaka. Miesto ir kaimo derinys ir konfliktas romanuose <i>“Paesi tuoi”</i> , <i>“La bella estate”</i> , <i>“Il diavolo sulle colline”</i> . Mito poetika 40-ųjų kūriniuose: individualūs mitai (<i>“Feria d'agosto”</i>) ir kolektyviniai mitai (<i>“Dialogai su Leucò”</i>). Politinis intelektualų įsipareigojimas, konfliktas tarp individualios egzistencijos ir kolektyvinės istorijos: <i>“La casa in collina”</i> . Paskutinis romanas <i>“La luna e i falò”</i> : vaikystės mitai, istorijos ciklas, simbolinė realybė. <i>“Il mestiere di vivere”</i> : intymus dienoraštis ir rašytojo dirbtuvė.	4	12				16	30	Kūrinių skaitymas ir nagrinėjimas. Teksto analizės užduotys.
3. Italo Calvino. Gyvenimas ir kūryba. Biografija, asmeninė Rezistencijos patirtis. Neorealisticinis literatūrinis debiutas: <i>“Il sentiero dei nidi di ragno”</i> ir apsakymų rinkiniai. Posūkis fantastinės literatūros link: <i>“Le cosmicomiche”</i> . Fantastinių elementų ir istorinės aplinkos derinys trilogijoje <i>“I nostri antenati”</i> . Paryžiaus laikotarpis, kontaktai su prancūzų literatūriniu avangardu. Požiūris į literatūrą kaip į kombinatorinį žaidimą ir nauji eksperimentiniai romanai: <i>“Il castello dei destini incrociati”</i> , <i>“Le città invisibili”</i> . <i>“Se una notte d'inverno un viaggiatore”</i> kaip romanas apie literatūros teoriją. Redakcinis darbas ir esėistika (<i>Una pietra sopra</i>).	4	10				14	32	Kūrinių skaitymas ir nagrinėjimas. Teksto analizės užduotys
Egzaminas		2				2	10	
Iš viso	12	36				48	102	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Darbas seminarų metu ir pristatymai	50		Gebėjimas suprasti skaitomą grožinį tekstą, pritaikant kituose kursuose įgytas žinias 10 proc.

			Gebėjimas analizuoti grožinį tekstą, formos ypatumus ir prasmes, gebėjimas nustatyti kontekstines sąsajas 10 proc.
Egzamino rezultatas	50	Sesija	1) Rašinys duota tema: <i>dėstymo išsamumas ir kalbos taisyklingumas – 40 proc.</i> , <i>teiginių argumentavimas ir pagrįstumas 60 proc.</i> 2) Dviejų grožinės literatūros tekstų skaitymas ir komentavimas: <i>teksto supratimas 70 proc.</i> , <i>analitinis kritinis mąstymas 10 proc.</i> , <i>dalykinės žinios 20 proc.</i> . Išvedamas abiejų dalių rezultatų vidurkis, kuris sudaro pusę (50 proc.) galutinio įvertinimo.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio nr. ar tomas	Leidimo vieta: leidykla ar nuoroda
Privalomoji literatūra				
A. Moravia	2015	Gli indifferenti		Milano, Bompiani
A. Moravia	2014	Agostino		Milano, Bompiani
A. Moravia	2001	La ciociara		Milano, Bompiani
A. Moravia	2018	La disubbidienza		Milano, Bompiani
A. Moravia	2015	La noia		Milano, Bompiani
C. Pavese	2005	Lavorare stanca		Torino, Einaudi
C. Pavese	2021	Paesi tuoi		Torino, Einaudi
C. Pavese	2003	La bella estate		Torino, Einaudi
C. Pavese	2021	Prima che il gallo canti		Torino, Einaudi
C. Pavese	2018	La luna e i falò		Torino, Einaudi
I. Calvino	2022	Il sentiero dei nidi di ragno		Milano, Mondadori
I. Calvino	2023	Le cosmicomiche		Milano, Mondadori
I. Calvino	2023	I nostri antenati		Milano, Mondadori
I. Calvino	2022	Le città invisibili		Milano, Mondadori
I. Calvino	2022	Se una notte d'inverno un viaggiatore		Milano, Mondadori
Binni W.	1967	Introduzione ai problemi critici della letteratura italiana		Messina-Firenze
Sapegno N.	1990	Disegno storico della letteratura italiana		Firenze
Papildoma literatūra				
Basile B.	2003	La finestra socchiusa: ricerche tematiche su Dostoevskij, Kafka, Moravia e Pavese		Roma
Luperini R., Melfi E.	1980	Neorealismo, neodecadentismo, avanguardie		Roma-Bari

Mollia F.	1960	Cesare Pavese. Saggio su tutte le opere		Padova
Scarpa D.	1999	Italo Calvino		Milano, Bruno Mondadori
Viola C.	1991	Alberto Moravia o del «realismo borghese»	n. 203	Roma, "Fermenti"
Zublena P.	2002	L'inquietante simmetria della lingua. Il linguaggio tecnico-scientifico nella narrativa italiana del Novecento		Alessandria, Edizioni dell'Orso

Atnaujinta: 2026.04.10

DESCRIZIONE DELL'ARGOMENTO DI STUDIO (MODULO)

Nome del soggetto (modulo)	Codice
<i>Classici della letteratura italiana del Novecento</i>	

Docente(i)	Dipartimento/i
Coordinatrice: <i>Assist. Dr. Ekaterina Smagina</i> Altro/-i: <i>Prof. Assoc. Dr. Dainius Būrė</i>	<i>Facoltà di Filologia della VU, ARKSI, Dipartimento di Linguistica e Letteratura Italiana</i>

Ciclo di studi	Parte della materia (modulo)	Tipo della materia (modulo)
<i>Primo</i>	<i>1/1</i>	<i>Opzionale</i>

Modalità di insegnamento	Periodo di esecuzione	Linguaggio/i di insegnamento
<i>In presenza</i>	<i>Semestre 7 (autunnale)</i>	<i>Italiano</i>

Requisiti per lo studente	
Prerequisiti: <i>B2.2 - C1 Livello italiano (secondo il Quadro Europeo Comune di Riferimento per le Lingue)</i>	Requisiti correlati (se presenti):

Volume della materia (modulo) in crediti	Carico di lavoro totale degli studenti	Ore delle lezioni frontali	Ore di lavoro autonomo
<i>5</i>	<i>150</i>	<i>48</i>	<i>102</i>

Obiettivo della materia (modulo): competenze sviluppate dal programma di studio
<p>Questa materia mira a sviluppare le seguenti competenze e capacità:</p> <p>Competenze generali:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Capacità di lavorare e apprendere in modo indipendente, applicando le conoscenze acquisite nella pratica: <i>capacità di fissare obiettivi, rispettare scadenze, scegliere le risorse e i metodi necessari per svolgere il compito;</i> 2. Pensiero analitico e critico: <i>la capacità di analizzare i fenomeni, di vedere i componenti e le relazioni tra essi; la capacità di confrontare e valutare criticamente le informazioni (fenomeni, cose, azioni delle persone, ecc.), di giudicarne vantaggi e svantaggi partecipando alla discussione;</i> <p>Competenze della materia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Capacità comunicative dell'italiano e di altre lingue straniere: <i>capacità di comprendere, creare e modificare testi di vari generi in italiano e altre lingue straniere, scegliendo gli strumenti linguistici e lo stile appropriati;</i>

6. Competenza di un ricercatore di lingua (letteratura): *capacità di descrivere i risultati della ricerca condotta in un testo scientifico, di presentarli pubblicamente e di difendere la propria opinione.*

Risultati di apprendimento della materia (modulo)	Metodi di studio	Metodi di valutazione
Saprà raccogliere e sistematizzare informazioni sugli argomenti della letteratura del Novecento da varie fonti (elettroniche, stampabili, ecc.).	Compiti di ricerca - preparazione di progetti/presentazioni, discussioni	Valutazione cumulativa: 1. Due attività di analisi del testo per semestre 2. Due presentazioni per semestre
Saprà analizzare le specifiche caratteristiche delle opere dei classici italiani del Novecento, evidenziare la struttura dell'opera e trovare i collegamenti tra testo e contesto.	Lezione frontale Lettura in aula dei testi originali in combinazione con lo studio autonomo, discussione, compiti di ricerca e la loro discussione.	
Saprà discutere le opere dei classici del Novecento in base alle conoscenze dei processi storici e culturali dell'epoca.	Lezione frontale Lettura in aula dei testi originali in combinazione con lo studio autonomo, discussione, compiti di ricerca e la loro discussione.	
Saprà leggere la letteratura italiana del XX s. nella lingua originale.	Lettura in aula dei testi originali in combinazione con lo studio autonomo, discussione, compiti di ricerca e la loro discussione, preparazione e discussione di un progetto / presentazione	Due attività di ricerca /analisi del testo per semestre, due presentazioni per semestre.
Saprà descrivere e presentare i risultati di una ricerca autonoma di un'opera letteraria del XX s.	Lezione frontale, seminari, attività di ricerca /analisi del testo	Durante il semestre vengono valutati due attività di ricerca /analisi del testo.

Argomenti	Orari di contatto						Tempo e compiti dello studio indipendente		
	Lezioni	Consulenze	Seminari	Esercitazioni	Lavori di	Tirocinio	Totale ore lezioni frontali	Lavoro autonomo	Compiti
1. Alberto Moravia. Vita e opere. La prima fase della creazione letteraria: il "realismo borghese". Il romanzo d'esordio " <i>Gli indifferenti</i> " come opera programmatica. Racconti brevi: una sintesi di elementi realistici, esistenzialisti e surreali. La crisi esistenziale	4		12				16	30	Lettura e interpretazione delle opere. Compiti di analisi del testo.

dell'adolescenza nei romanzi " <i>Agostino</i> " e " <i>La disubbidienza</i> ". La seconda fase: il neorealismo del dopoguerra, i rappresentanti del popolo come alternativa positiva al mondo borghese. Il romanzo " <i>La ciociara</i> " come testimonianza della guerra e della Resistenza. La terza fase: il ritorno pessimista all'universo borghese in uno stato di crisi. I temi principali: alienazione, incomunicabilità, insensatezza della vita, passività di fronte all'esistenza. Romanzi del terzo periodo: " <i>La noia</i> ", " <i>Il disprezzo</i> ".								
2. Cesare Pavese. Vita e opere. Esordio letterario: raccolta di poesie " <i>Lavorare stanca</i> "; "poesia-racconto" e "poesia-immagine". Attività di traduttore e l'influenza della letteratura americana. L'incontro-scontro tra la città e la campagna nei romanzi " <i>Paese tuoi</i> ", " <i>La bella estate</i> ", " <i>Il diavolo sulle colline</i> ". La poetica del mito nelle opere degli anni '40: miti individuali (" <i>Feria d'agosto</i> ") e miti collettivi (" <i>Dialoghi con Leucò</i> "). L'impegno politico degli intellettuali, il conflitto tra esistenza individuale e storia collettiva: " <i>La casa in collina</i> ". L'ultimo romanzo " <i>La luna e i falò</i> ": miti dell'infanzia, il ciclo della storia, realtà simbolica. <i>Il mestiere di vivere</i> : un diario intimo e un laboratorio di scrittura.	4	12				16	30	Lettura e interpretazione delle opere. Compiti di analisi del testo.
3. Italo Calvino. Vita e opere. Biografia, esperienza personale della Resistenza. Esordio letterario neorealista: " <i>Il sentiero dei nidi di ragno</i> " e raccolte di racconti. La svolta verso la letteratura fantastica: " <i>Le cosmicomiche</i> ". Combinazione di elementi fantastici e allegorici in un'ambientazione storica nella trilogia " <i>I nostri antenati</i> ". Il periodo parigino, i contatti con l'avanguardia letteraria francese. L'idea della letteratura come gioco combinatorio e nuovi romanzi sperimentali: " <i>Il castello dei destini incrociati</i> ", " <i>Le città invisibili</i> ". " <i>Se una notte d'inverno un viaggiatore</i> " come romanzo sulla teoria letteraria. Lavoro editoriale e saggi (<i>Una pietra sopra</i>).	4	10				14	32	Lettura e interpretazione delle opere. Compiti di analisi del testo.
Esame		2				2	10	
Totale	12	36				48	102	

Strategia di valutazione	Peso%	Periodo	Criteri di valutazione
Valutazione cumulativa:			
Attività nel corso dei seminari, presentazioni	50		Capacità di comprendere e interpretare un testo letterario, mettendo a frutto le conoscenze acquisite 10%. Capacità di analizzare un testo letterario, evidenziandone le peculiarità formali e di contenuto, capacità di identificare connessioni contestuali 10%
Punteggio dell'esame	50	Sessione degli esami	1) Tema scritto: <i>completezza dell'esposizione e correttezza linguistica: 40%; validità dell'argomentazione: 60%;</i> 2) Lettura e commento di due testi letterari: <i>comprensione del testo: 70%; pensiero critico analitico: 10%; conoscenze in materia: 20%.</i> Si ricava la media dei risultati di entrambe le parti, il che rappresenta la metà (50%) della valutazione finale.

Autore	Anno di pubblicazione	Nome	Periodico n. di Tom	Luogo di pubblicazione: Editore o link
Bibliografia obbligatoria				
A. Moravia	2015	Gli indifferenti		Milano, Bompiani
A. Moravia	2014	Agostino		Milano, Bompiani
A. Moravia	2001	La ciociara		Milano, Bompiani
A. Moravia	2018	La disubbidienza		Milano, Bompiani
A. Moravia	2015	La Ragazza		Milano, Bompiani
C. Pavese	2005	Lavorare stanca		Torino, Einaudi
C. Pavese	2021	Paesi tuoi		Torino, Einaudi
C. Pavese	2003	La bella estate		Torino, Einaudi
C. Pavese	2021	Prima che il gallo canti		Torino, Einaudi
C. Pavese	2018	La luna e i falò		Torino, Einaudi
I. Calvino	2022	Il sentiero dei nidi di ragno		Milano, Mondadori
I. Calvino	2023	Le cosmicomiche		Milano, Mondadori
I. Calvino	2023	I nostri antenati		Milano, Mondadori
I. Calvino	2022	Le città invisibili		Milano, Mondadori
I. Calvino	2022	Se una notte d'inverno un viaggiatore		Milano, Mondadori
Binni W.	1967	Introduzione ai problemi critici della letteratura italiana		Messina-Firenze
Sapegno N.	1990	Disegno storico della letteratura italiana		Firenze
Bibliografia facoltativa				

Basile B.	2003	La finestra socchiusa: ricerche tematiche su Dostoevskij, Kafka, Moravia e Pavese		Roma
Luperini R., Melfi E.	1980	Neorealismo, neodecadentismo, avanguardie		Roma-Bari
Mollia F.	1960	Cesare Pavese. Saggio su tutte le opere		Padova
Scarpa D.	1999	Italo Calvino		Milano, Bruno Mondadori
Viola C.	1991	Alberto Moravia o del «realismo borghese»	n. 203	Roma, "Fermenti"
Zublena P.	2002	L'inquietante simmetria della lingua. Il linguaggio tecnico-scientifico nella narrativa italiana del Novecento		Alessandria, Edizioni dell'Orso

Aggiornato: 09.04.2026